

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра англійської філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи
С.Б.Жильцов
“ _____ ” 2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи послідовного перекладу і техніки нотування

Напрямок підготовки 6.020303 «Філологія (переклад)»

освітньо-кваліфікаційний рівень «бакалавр»

Інститут філології

2016– 2017рік

Робоча програма з дисципліни «Основи послідовного перекладу і техніки нотування» для студентів III курсу за напрямом підготовки 6.020303 Філологія. (переклад), галузі знань 0203 Гуманітарні науки. – 2016 р. – 30 с.

Розробник: Краснощоків С.С., викладач

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри англійської філології та перекладу

Протокол від “30”серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри англійської філології та перекладу

_____ (Якуба В.В.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану. Заступник директора з науково - методичної та навчальної роботи

_____ Заяць Л. І.
(підпис)

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	8
ПРОГРАМА КУРСУ.....	9
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ "Основи усного послідовного перекладу і техніки нотування".....	10
ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ.....	11
ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	17
САМОСТІЙНА РОБОТА.....	23
ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ.....	23
СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ...25	
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	27

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготовка фахівців у галузі усного перекладу є дуже важливим завданням у контексті розширення міжнародних зв'язків України, проведення зростаючої кількості міжнародних нарад, симпозіумів, конференцій та семінарів як на державному, так і на галузевому рівні. Все це зумовлює велику потребу в фахівцях з усного послідовного перекладу. Для досягнення цієї мети на заняттях доцільно використовувати автентичні аудіо та відеоматеріали суспільно-політичної, фінансово-економічної, технічної та культурно-освітньої спрямованості.

Метою викладання курсу усного послідовного перекладу та техніки нотування на третьому курсі (спеціальність «Переклад» (дві іноземні мови), напрям підготовки «бакалавр», англійська мова як перша іноземна) є підготовка усних перекладачів (тлумачів), які володіють навичками професійного усного послідовного перекладу. Вивчення цієї дисципліни передбачає формування у студентів фахової перекладацької та професійно-орієнтованої міжкультурної комунікативної компетенції, підґрунтям яких є сформовані протягом попередніх років навчання україномовна та іншомовна (англійська як перша іноземна мова) комунікативні компетенції. Таким чином, у результаті вивчення цієї дисципліни студент **повинен вміти**:

1. Сприймати україномовний та англійськомовний текст на слух з урахуванням можливих труднощів сприйняття усного мовлення (швидкий темп мовлення; фонетичні особливості мовлення, зокрема акценти, притаманні носіям різних варіантів англійської мови, або особам, які не є носіями англійської мови; лексичні та синтаксичні лакуни або прогалини в усних повідомленнях тощо).
2. Застосовувати методику переведення сприйнятого на слух усного повідомлення у «внутрішню мову» перекладача (слухача) шляхом пошуку та відбору синонімічних лексичних, морфологічних та синтаксичних одиниць.

3. Володіти умінням швидко знаходити оптимальний варіант відтворення сприйнятих та переведених у «внутрішню мову» мовленнєвих одиниць мовою перекладу (уміння застосовувати перекладацькі трансформації в усному перекладі).
4. Застосовувати спеціальні екстралінгвістичні навички, необхідні для здійснення професійного усного перекладу (уміння запам'ятовувати текст, уміння застосовувати методику універсального перекладацького скоропису (УПС), уміння користуватися сучасними технічними засобами для здійснення усного послідовного перекладу).
5. Вміти користуватися сучасними загальними та галузевими (двомовними та тлумачними) традиційними та електронними словниками.
6. Вміти укладати власні глосарії галузевої термінологічної лексики та інших важких для запам'ятовування та перекладу лексичних одиниць.
7. Вміти використовувати сучасні інформаційні технології (комп'ютер, Інтернет) в процесі підготовки та виконання усного перекладу.

Завдання викладання курсу полягають у тому, що студенти у результаті вивчення цієї дисципліни повинні отримати такі **основні знання**:

1. Знання про особливості усного мовлення на відміну від писемного мовлення.
2. Знання про особливості та способи здійснення усного перекладу (типи усного перекладу): професійний усний послідовний переклад, усний переклад з аркушу, переклад-нашіптування тощо.
3. Загальнотеоретичні знання з лінгвістики та перекладознавства, які стосуються усного перекладу (семантична структура усного висловлювання, способи забезпечення когезії тексту, основні прагматичні характеристики тексту, способи відтворення в усному перекладі власних імен та назв, інтернаціоналізмів, неологізмів,

галузевих термінів, фразеологічних одиниць, типи та способи⁶ застосування основних лексико-семантичних та морфолого-синтаксичних перекладацьких трансформацій тощо).

4. Знання в галузі лінгвокраїнознавства, оскільки усний переклад належить до сфери міжмовної та міжкультурної комунікації.
5. Знання в галузі сучасних інформаційних технологій (комп'ютер, Інтернет) та їх використання процесі підготовки та виконання усного перекладу.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	Напря́м, спеці́альність, осві́тно-квалі́фікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів ECTS: <i>3 кредити</i></p> <p>Змістовних модулів: <i>2 модулі</i></p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години): <i>108 годин</i></p>	<p>Шифр та назва галузі знань <i>0203 Гуманітарні науки</i></p> <p>Шифр та назва наряду підготовки: <i>6.020303</i></p> <p><i>Філологія. Переклад</i></p> <p>Освітньо-кваліфікаційний рівень <i>"бакалавр"</i></p>	<p>Нормативна Рік підготовки: 3 Семестр: 5</p> <p>Лекції(теоретична підготовка): <i>14 годин</i></p> <p>Практичні заняття: <i>14 годин</i></p> <p>Самостійна робота: <i>40 годин</i></p> <p>Модульний контроль: <i>4 години</i></p> <p>Вид контролю: Екзамен – 36 годин</p>

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Лекцій	Практичних занять	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
Змістовний модуль I						
Дискурсивні проблеми перекладу						
1.	Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація	2	2		4	
2.	Поняття контексту повідомлення; текст та контекст; текст та дискурс	2	2		6	
3.	Семантичні аспекти усного двостороннього перекладу	2	2		6	
4.	Семантична надмірність усного повідомлення, фокус значення та способи його перекладу	2	2		4	
		8	8		20	2
Змістовний модуль II						
Способи фіксування та відтворення змісту повідомлення						
5.	Лексичні та граматичні аспекти усного перекладу	2	2		6	
6.	Типи лакун в усному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни	2	2		6	
7.	Універсальний перекладацький скоропис (УПС)	2	2		8	
		6	6		20	2
Разом за навчальним планом		14	14		40	4

ПРОГРАМА КУРСУ

Модуль 1

ТЕМА 1. Сучасні підходи до визначення поняття «переклад». Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація. Особливості усного послідовного перекладу. Типи усного послідовного перекладу. Кодекс етики перекладача.

Види роботи: лекція, семінар, індивідуальна робота

ТЕМА 2. Поняття контексту повідомлення; текст та контекст; текст та дискурс. Усний послідовний переклад: типи контекстів та контекстуальні зв'язки в дискурсивному просторі.

Види роботи: лекція, семінар

ТЕМА 3. Семантичні аспекти усного послідовного перекладу. Роль тематичного та рематичного компонентів у процесі адекватного відтворення змісту усного повідомлення у перекладі.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

ТЕМА 4. Семантична надмірність усного повідомлення та засоби її забезпечення. Лексико-семантична когезія усного повідомлення.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар, контрольна робота

Модуль 2

ТЕМА 5. Лексичні та граматичні аспекти усного перекладу: переклад ключових слів, галузевих термінів (subject field words), власних імен, назв і безеквівалентної лексики. Особливості лексико-граматичних трансформацій.

Види роботи: лекція, семінар

ТЕМА 6. Лакуни (пропуски, пробіли) в усному дискурсі та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем). Типи лакун в усному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар

ТЕМА 7. Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС). Методика застосування УПС в усному послідовному перекладі. Система ведення записів згідно з вимогами УПС, використання спеціальних символів, абревіатур, акронімів та скорочень для швидкого запису та перекладу усних повідомлень.

Види роботи: лекція, індивідуальна робота, семінар, контрольна робота

Підсумковий контроль: МКР, захист проектної роботи, екзамен.

Навчально-методична карта дисципліни “Основи усного послідовного перекладу і техніки нотування”

Разом: 108 год., лекції – 14 год., практичні заняття – 14 год., самостійна робота – 40 год., модульний контроль – 4 год., екзамен 36 год.

Змістовний модуль I				
К-сть балів за модуль	78 балів			
Лекції	1	2	3	4
Тема лекції	Вступ. Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація. Особливості усного послідовного перекладу. 1б.	Поняття контексту повідомлення; текст та контекст; текст та дискурс. 1б.	Семантичні аспекти усного послідовного перекладу. Тематичний та рематичний компоненти усного повідомлення. 1б.	Семантична надмірність усного повідомлення та засоби її забезпечення. 1б
Тема практичного заняття	Сучасні підходи до визначення поняття «переклад». Типи усного послідовного перекладу. Міжнародні організації та асоціації перекладачів. Кодекс етики перекладача. 1+10б.	Усний послідовний переклад: типи контекстів та контекстуальні зв'язки. 1+10б.	Методи відтворення семантики усного повідомлення. 1+10б.	Лексико-семантична когезія усного повідомлення. Роль семантичної надмірності усного повідомлення при послідовному перекладі. 1+10б.
Поточний контроль	Контрольна модульна робота 1 (25 балів)			
Самостійна робота	5 балів			
Змістовний модуль II				
К-сть балів за модуль	71 бал			
Лекції	5	6	7	
Теми лекцій	Лексичні та граматичні аспекти усного перекладу. 1б.	Типи лакун в англomовному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни. 1б.	Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС). 1б.	
Теми семінарів	Переклад ключових слів, галузевих термінів (subject field words), власних імен, назв і безеквівалентної лексики. Особливості лексико-граматичних трансформацій. 1+10б.	Лакуни в усному мовленні та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем). 1+10б.	Система ведення записів згідно з вимогами УПС, використання спеціальних символів, абрєвіатур, акронімів та скорочень для швидкого запису та перекладу усних повідомлень. 1+10б.	
Поточний контроль	Контрольна модульна робота 2 (25 балів)			
Самостійна робота	5x2=10 балів			
ІНДЗ	30 балів			
Підсумковий контроль	Екзамен (40б.)			

ТЕМАТИЧНІ ПЛАНИ ЛЕКЦІЙ ТА СЕМІНАРІВ

ЛЕКЦІЯ1.

1. Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація.
2. Визначення усного послідовного перекладу.
3. Типи усного послідовного перекладу.
4. Кодекс етики перекладача.

Рекомендована література:

1. Алексеева И.С. Профессиональное обучение переводчика. Учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. – СПб.: Институт иностранных языков, 2000. – С. 5 – 18.
2. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія і практика усного двостороннього перекладі для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник. Видання друге виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – С. 28 – 37.
3. Мірам Г.Е. Тренінг-курс двостороннього послідовного перекладу (англо-українська мовна пара) / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, С.В. Іванова. – К.: Ніка-Центр, 2013. – С. 7 – 23.
4. Палажченко П. Мой несистематический словарь. – М.: Изд-во «Р. Валент», 2004. – 230 с.
5. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – С. 21 – 64.

ЛЕКЦІЯ2.

1. Поняття контексту повідомлення; текст та контекст; текст та дискурс. Усний послідовний переклад: типи контекстів та контекстуальні зв'язки в дискурсивному просторі.

2. Макроконтекст, мікроконтекст та комунікативний контекст повідомлення та їхня роль у здійсненні усного перекладу.
3. Контекстуальні зв'язки (анафоричні, катафоричні та екзофоричні) між елементами повідомлення та їх роль у заповненні «лакун» (пропусків) у процесі усного перекладу.

Рекомендована література:

1. Ван Дейк Т.Я. Язык. Познание. Коммуникация. – М.: Прогресс, 1989. – 312 с.
2. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Наука, 1981. – 139 с.
3. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
4. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. . - К.: ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.
5. Палажченко П. Мой несистематический словарь. – М.: Изд-во «Р. Валент», 2004. – 230 с.
6. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 224 с.

ЛЕКЦІЯ 3.

1. Семантичні аспекти усного послідовного перекладу.
2. Семантична структура усного повідомлення та її основні компоненти (прагматичний, дейктичний, модальний та оцінний компоненти).
3. Роль основних компонентів усного повідомлення та тематичного та рематичного компонентів у процесі адекватного відтворення змісту усного повідомлення у перекладі.
4. Відтворення оцінного компоненту в усному перекладі.

Рекомендована література:

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
2. Падучева Е.В. Высказывание и его соотнесенность с действительностью. – М.: Наука, 1985. – 271 с.
3. Палажченко П. Мой несистематический словарь. – М.: Изд-во «Р. Валент», 2004. – 230 с.
4. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 224 с.

ЛЕКЦІЯ4.

1. Семантична надмірність усного повідомлення та засоби її забезпечення.
2. Лексико-семантична когезія усного повідомлення.
3. засоби забезпечення семантичної надмірності повідомлення: просте та складне повторювання, простий та складний парафраз, кореференція, заміна про-формами (займенниками) тощо та граматична когезія усного повідомлення: узгодження часових форм, вживання форм умовного способу дієслова.

Рекомендована література:

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
2. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. Теория и методы обучения. – М.: Воен. изд-во Мин. обороны, 1969. – 288 с.
3. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 224 с.

4. Чужакин А.П., Палажченко П.Р. Мир перевода 2000. Introduction to interpreting. – М.: Валент, 2000. – 184 с.

ЛЕКЦІЯ 5.

1. Лексичні аспекти усного перекладу.
2. Лексичні труднощі, які виникають при послідовному перекладі тексту «на слух»: ключові слова, галузеві терміни (subject field words), власні імена та назви, числівники, скорочення, акроніми, безеквівалентна лексика – національно-культурні реалії, оманливі лексичні одиниці, «хибні друзі» перекладача, пароніми, псевдоінтернаціоналізми тощо).
3. Особливості відтворення усталених фраз (кліше), фразеологічних одиниць, емоційно забарвленої лексики, елементів гумору тощо.

Рекомендована література:

1. Корунець І.В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою // Мовознавство. – 1993. - № 3 (159). – С. 13-16.
2. Леонович О.А. В мире английских имен. – М.: АСТ, Астрель, 2002. – 160 с.
3. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
4. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. . - К.: ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.
5. Палажченко П. Мой несистематический словарь. – М.: Изд-во «Р. Валент», 2004. – 230 с.
6. Суперанская А.В. Принципы передачи безэквивалентной лексики / А.Р.У. Рум. Великобритания: Лингвострановедческий словарь. – М.: Рус. яз., 2002. – С. 538-559.

ЛЕКЦІЯ 6.

1. Лакуни (пропуски, пробіли) усного повідомлення та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем).
2. Типи лакун в усному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни.
3. Методи тренування пам'яті усного перекладача-тлумача

Рекомендована література:

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
2. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 224 с.
3. Эко У. Сказать почти то же самое. Опыт о переводе. – СПб.: Симпозиум, 2006. – 574 с.

ЛЕКЦІЯ 7.

1. Універсальний перекладацький скоропис (УПС).
2. Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС).
Методика застосування УПС в усному послідовному перекладі завдяки семантичній надмірності усних повідомлень.
3. Система ведення записів згідно з вимогами УПС, використання спеціальних символів, аббревіатур, акронімів та скорочень для швидкого запису та перекладу усних повідомлень.

Рекомендована література:

1. Миньяр-Белоручев Р.К. Записи в последовательном переводе. – М.: ООО «Издательский дом «Прспект-АП»», 2005. – 157 с.
2. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису / Навч. Посібник. За ред.. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – 152 с.

3. Чужакин А.П. Общая теория перевода и переводческой скорописи. Курс лекций. – М.: Валент, 2002. – 160 с.
4. Чужакин А.П. Устный перевод XXI: Теория + практика, переводческая скоропись. – М.: МГИ им. Е.Р. Дашковой, 2001. – 256 с.

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1

1. Сучасні підходи до визначення поняття «переклад». Переклад як міжмовна та міжкультурна комунікація. Визначення усного двостороннього перекладу.
2. Основні лексичні, граматичні та фонетичні труднощі, усного двостороннього перекладу, пов'язані із лінгво-культурними аспектами перекладу та шляхи їхнього подолання.
3. Типи усного послідовного перекладу: спільні та відмінні риси.
4. Сприйняття та розуміння змісту повідомлення в усному послідовному перекладі. Поняття «внутрішньої мови».

Список літератури:

1. Алексеева И.С. Профессиональное обучение переводчика. Учебное пособие по устному и письменному переводу для переводчиков и преподавателей. – СПб.: Институт иностранных языков, 2000. – С. 5 – 18.
2. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія і практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання: Навчальний посібник. Видання друге виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – С. 28 – 37.
3. Мірам Г.Е. Тренінг-курс двостороннього послідовного перекладу (англо-українська мовна пара) / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, С.В. Іванова. – К.: Ніка-Центр, 2013. – С. 7 – 23.
4. Палажченко П. Мой несистематический словарь. – М.: Изд-во «Р. Валент», 2004. – 230 с.
5. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – С. 21 – 64.

Практичне заняття 2

1. Поняття «контекст повідомлення», «текст та контекст», «текст та дискурс».
2. Типи контексту. Контекстуальні зв'язки в усному дискурсі та їх роль в процесі здійснення усного перекладу.
3. Макроконтекст, мікроконтекст, комунікативний контекст повідомлення та їхня роль у здійсненні усного перекладу.
4. Контекстуальні зв'язки (анафоричні, катафоричні та екзофоричні) між елементами повідомлення.

Список літератури:

1. Ван Дейк Т.Я. Язык. Познание. Коммуникация. – М.: Прогресс, 1989. – 312 с.
2. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Наука, 1981. – 139 с.
3. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
4. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. . - К.: ВЦ «Академія», 2012. – 288 с.
5. Палажченко П. Мой несистематический словарь. – М.: Изд-во «Р. Валент», 2004. – 230 с.
6. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 224 с.

Практичне заняття 3

1. Основні семантичні аспекти усного послідовного перекладу.

2. Семантична структура усного повідомлення, її основні компоненти (прагматичний, дійктичний, модальний та оцінний)
3. Роль компонентів усного повідомлення у процесі адекватного відтворення його змісту під час перекладу.

Список літератури:

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
2. Падучева Е.В. Высказывание и его соотнесенность с действительностью. – М.: Наука, 1985. – 271 с.
3. Палажченко П. Мой несистематический словарь. – М.: Изд-во «Р. Валент», 2004. – 230 с.
4. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 224 с.

Практичне заняття 4

1. Принцип семантичної надмірності усного дискурсу.
2. Лексико-семантичні засоби забезпечення семантичної надмірності.
3. Роль семантичної надмірності в усному послідовному перекладі.

Список літератури:

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
2. Миньяр-Белоручев Р.К. Последовательный перевод. Теория и методы обучения. – М.: Воен. изд-во Мин. обороны, 1969. – 288 с.
3. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 224 с.

4. Чужакин А.П., Палажченко П.Р. Мир перевода 2000. Introduction to interpreting. – М.: Валент, 2000. – 184 с.

Практичне заняття 5

1. Лексичні труднощі послідовного перекладу тексту.
2. Труднощі перекладу ключових слів, галузевих термінів (subject field words), «хибних друзів перекладача» та безеквівалентної лексики
3. Особливості відтворення усталених фраз (кліше), фразеологічних одиниць, емоційно забарвленої лексики, елементів гумору тощо.

Список літератури:

1. Корунець І.В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою // Мовознавство. – 1993. - № 3 (159). – С. 13-16.
2. Леонович О.А. В мире английских имен. – М.: АСТ, Астрель, 2002. – 160 с.
3. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
4. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація : навч. посіб. . - К.: ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.
5. Палажченко П. Мой несистематический словарь. – М.: Изд-во «Р. Валент», 2004. – 230 с.
6. Суперанская А.В. Принципы передачи безэквивалентной лексики / А.Р.У. Рум. Великобритания: Лингвострановедческий словарь. – М.: Рус. яз., 2002. – С. 538-559.

Практичне заняття 6

1. Лакуни (пропуски, пробіли) усного повідомлення та способи їхнього «заповнення» слухачем (перекладачем-тлумачем).
2. Типи лакун в усному дискурсі: фонологічні, лексико-семантичні та граматичні лакуни.
3. Методи тренування пам'яті усного перекладача-тлумача.

Список літератури:

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови): Курс лекцій та матеріали до семінарських занять. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2002. – 122 с.
2. Саприкін С.С., Чужакін А.П. Світ усного перекладу: навчальний посібник. – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 224 с.
3. Эко У. Сказать почти то же самое. Опыт о переводе. – СПб.: Симпозиум, 2006. – 574 с.

Практичне заняття 7

1. Основні принципи універсального перекладацького скоропису (УПС) та методика його застосування в усному послідовному перекладі.
2. Смісловий аналіз.
3. Використання символів та скорочень.
4. Відособлення. Вертикальне розміщення записів. Вказівка мети.

Список літератури:

1. Миньяр-Белоручев Р.К. Записи в последовательном переводе. – М.: ООО «Издательский дом «Перспектив-АП»», 2005. – 157 с.

2. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису / Навч. Посібник. За ред.. Л.М. Черноватого і В.І. Карабана. Вінниця: НОВА КНИГА, 2006. – 152 с.
3. Чужакин А.П. Общая теория перевода и переводческой скорописс. Курс лекцій. – М.: Валент, 2002. – 160 с.
4. Чужакин А.П. Устный перевод XXI: Теория + практика, переводческая скоропись. – М.: МГИ им. Е.Р. Дашковой, 2001. – 256 с.

САМОСТІЙНА РОБОТА

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	бали	Термін виконання
Змістовий модуль 1			
Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, історико-лінгвістичні розвідки	Семінарське заняття.	5	
Змістовий модуль 2			
Повідомлення з теми, рекомендованої викладачем	Семінарське заняття.	5	
Історико-біографічне дослідження у вигляді есе	Семінарське заняття.	5	
Разом 40 годин	15 балів		

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНЕ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом поза-аудиторної індивідуальної діяльності бакалавра, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу „Основи усного послідовного перекладу і техніки нотування” – це вид самостійної науково-дослідної роботи, що містить результати дослідницького пошуку та відображає достатній рівень навчальної компетентності спеціаліста і магістра.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на базі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Загальний обсяг виконаної роботи – від 10 до 20 сторінок, включаючи титульний аркуш, зміст та бібліографію. Обов'язковим компонентом виконання ІНДЗ є публічний захист результатів виконаного дослідження, який може відбуватися під час аудиторної роботи та на різних науково-дослідних заходах (наукових конференціях, круглих столах, засіданнях кафедр, наукових товариств, дослідницьких гуртків, тощо).

**Орієнтовна тематика проектних робіт у межах курсу
«Основи усного послідовного перекладу»**

1. Основні організаційно-правові засади організації роботи усних перекладачів.
2. Міжнародні організації та асоціацій перекладачів (АПС, TAALS, АТА, FIT, Асоціація перекладачів України, Союз переводчиков России) та їхня роль в регулюванні перекладацької діяльності в Європі та в усьому світі
3. Кодекс етики перекладача та його основні положення.
4. Поняття системи та структури як основи діалектичного філософського підходу до вивчення мови та мовлення. Мова та мовлення як системно-структурні об'єкти.
5. Методи тренування пам'яті усного перекладача.
6. Історія виникнення універсального перекладацького скоропису: Женевська школа усного перекладу, внесок російських (Р.К.Мін'яр-Белоручев, А.П.Чужакін та українських вчених в розробку системи УПС. Додаткові символи, аббревіатури та акроніми, що вживаються в системі УПС.
7. Способи відтворення в усному перекладі фразеологічних одиниць, елементів гумору тощо.

Критерії оцінювання ІНДЗ

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис	5 балів
2.	Історико-лінгвістичні розвідки повідомлення з теми, рекомендованої викладачем	5 балів
3.	Історико-біографічні дослідження	5 балів
4.	Дотримання вимог щодо оформлення структурних елементів роботи згідно обраної категорії	5 балів
5.	Відповідність змісту обраній темі, логічність викладу, стилістична відповідність тексту	5 балів
6.	Усна презентація роботи, рівень володіння мовою, дотримання технічних і часових вимог.	5 балів
Разом		30 балів

СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни „Основи усного послідовного перекладу і техніки нотування” оцінюються замодульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов’язковості підсумкового контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів.

Контроль успішності студентів здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблицях.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю:

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	7	7
2.	Відвідування семінарських занять	1	7	7
3.	Робота на семінарському занятті	10	7	70
5.	ІНДЗ	30	1	30
6.	Модульна контрольна робота	25	2	50
7.	Самостійна робота	5	3	15
Максимальна кількість семестрового балу: 179 Коефіцієнт рейтингового розрахунку: 2,9				

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, робота в парах та міні-групах.

➤ **Методи письмового контролю:** підсумкове письмове тестування, реферат.

➤ **Методи самоконтролю:** самостійна оцінка своїх знань, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно — відмінний рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре — достатньо високий рівень знань (умінь) у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок
C	75-81 балів	Добре — в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно — посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо — мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання — незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу — досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;
- ✓ засоби підсумкового контролю.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

Основна література (а)

1. Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання (+ 2 компакт-диски): Навч. посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
2. Мірам Г., Гон О., Морозов В., Гулик В., Голованчук М. Практикум з усного перекладу: Мультимедійний формат: Посібник з англійської мови для ВНЗ (+ компакт-диск). – К.: Факт, 2005. – 152 с.

3. Мірам Г.Е. Тренінг-курс двостороннього послідовного перекладу (англо-українська мовна пара) / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, С.В. Іванова. – К.: Ніка-Центр, 2013. – 228 с.
4. Ребрій О.В. Основи перекладацького скоропису / Ред. Л.М. Черноватий, В.І. Карабан. – Вінниця: Нова Книга, 2006. – 152 с.

Додаткова література (б)

1. Гладуш Н.Ф. Прагматика перекладу: Навч. посібник. – К.: Видав. центр КНЛУ, 2007. – 104 с.
2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури на українську мову: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. – Вінниця: Нова Книга, 2002. – 564 с.
3. Карабан В.І. Посібник-довідник з перекладу англійської наукової і технічної літератури на українську мову в 2-х част. – К.: Політична думка, 1997, 1999.
4. Карабан В.І., Мейс Дж. Теорія і практика перекладу з української мови на англійську мову: Навч. посібник-довідник для студентів вищих закладів освіти. – Вінниця: Нова Книга, 2003. – 608 с.
5. Карабан В.І., Олійник Т.С. Етноспецифічність власних імен та передача їхніх антономастичних значень у перекладі // Вісник Київського національного ун-ту імені Тараса Шевченка.– 1998. – Вип. 27. – Сер. “Іноземна філологія”. – С. 25-27.
6. Корунець І.В. Нарис з історії західноєвропейського та українського перекладу. – К.: Видав. центр КДЛУ, 2000. – 86 с.
7. Корунець І.В. Принципи і способи передачі українських особових і географічних назв англійською мовою // Мовознавство. – 1993. №3 (159), травень-червень. – С. 14-16.
8. Корунець І.В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад). – Вінниця: НОВА КНИГА, 2003. – 488 С.

9. Леонович О.А. В мире английских имен. – М.: АСТ, Астрель, 2002. – 160 с.
10. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб. – К.: ВЦ “Академія”, 2012. – 288 с.
11. Робинсон Д. Как стать переводчиком: введение в теорию и практику перевода. Пер. с англ. – М.: КУДИЦ-ОБРАЗ, 2005. – 304.
12. Эко У. Сказать почти то же самое. Опыт о переводе. – СПб.: Симпозиум, 2006. – 574 с.

Перелік технічних засобів навчання

1. Презентації за допомогою комп'ютерної програми PowerPoint.
2. Аудіовізуальна апаратура класів для інтерактивного навчання.
3. Аудіо компакт-диски (CD) до навчального посібника Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання (+ 2 компакт-диски): Навч. посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
4. Відео компакт-диски (DVD) до навчального посібника Максимов С.Є. Усний двосторонній переклад (англійська та українська мови). Теорія та практика усного двостороннього перекладу для студентів факультету перекладачів та факультету заочного та вечірнього навчання (+ 2 компакт-диски): Навч. посібник. Видання друге, виправлене та доповнене. – К.: Ленвіт, 2007. – 416 с.
5. Мірам Г.Е. Тренінг-курс двостороннього послідовного перекладу (англо-українська мовна пара) / Г.Е. Мірам, В.В. Дайнеко, С.В. Іванова. – К.: Ніка-Центр, 2013. – 228 с. + компакт-диск